

ابزار تولید بذر (قسمت هفتم)

مهندس کامبیز فروزان

مدیر امور تحقیقات شرکت توسعه کشت دانه های روغنی

بازدید و کنترل مزارع بذری

در تمام کشورها کنترل و نظارت بر مزارع بذری از الزامات می باشد. بذور گواهی شده باید به شرایط مندرج در نامشان (گواهی شده) برسند و از سوی مراکز رسمی کنترل کننده، گواهی لازم را اخذ نمایند، به همین دلیل برای یک شرکت تولید کننده بذر توجه و تاکید بر تولید خوب برای اخذ گواهی از ضروریات است، زیرا بدون این گواهی، بذور قابلیت فروش نخواهند داشت. از سوی دیگر کنترل مطلوب مزارع به دلایل زیر هم حائز اهمیت است:

- این کنترل باعث می شود تا مشکلات احتمالی شناسایی شده و قبل از آن که کشاورز با مشکل جدی مواجه گردد نسبت به رفع آن اقدام گردد.
 - این کنترل ها خود ابزار مناسبی برای آموزش کشاورزان محسوب می شود.
 - این کنترل ها بخشی از روند کنترل کیفی یک شرکت بذری خوب می باشد.
 - این کنترل ها می تواند منابع درآمدی مناسب را برای شرکت ایجاد نماید.
- عملیات کنترل مزارع به دفعات در طی فصل رویش اجرا شده و در موارد زیر باید در هر مرحله مد نظر قرار گیرد:

۱- کاشت و جوانه زنی:

تهیه زمین مزرعه، ایزولاسیون، در صورت کشت هیبریدها (بررسی آرایش کشت لاین های نر و ماده)، فواصل ردیف و تراکم (بذردر هکتار)، وضعیت مصرف کود، وضعیت جوانه زنی، سبز و فواصل بین بوته ها و سایر مشکلات موجود.

۲- طی دوره رویش (معمولاً بیش از یکبار بازدید لازم است):

خلوص، وضعیت بوته های خارج تیپ، تنک کردن، بیماری ها، خسارات آفات، کنترل علفهای هرز، سمپاشی، خسارت سایر گیاهان، آبیاری و بررسی وضعیت گرده افشانی.

۳- قبل از برداشت:

بیماری، خسارت آفات، خسارت سایر گیاهان، بوته های خارج از تیپ، وضعیت رطوبت، میزان رطوبت و خشک شدن محصول، عملکرد احتمالی و در مورد تولید هیبریدها (حذف ردیف های پدري).

زمانی که یک شرکت بذری نسبت به کنترل مزارع خود اقدام می نماید بهتر است از یک فرم استاندارد استفاده کند. پرسنل شرکت که مزارع بذری را کنترل می کنند باید مشاهدات خود را در هر بازدید ثبت کنند، مشکلات را شناسایی کنند و توصیه های خود را ثبت کنند. علی رغم آیتم های متعددی که باید مورد ارزیابی قرار گیرد ولی فرم های کنترل مزارع باید ساده طراحی شوند. مهمترین عامل در کنترل مزارع بذری بازرس است نه فرم.

داشتن اطلاعات فنی کافی، اعتقاد به اصول کاری صحیح از مهمترین عوامل برای شناسایی مشکلات میباشد. آموزش آنچه بازرسین باید بازرسی نمایند بسیار حائز اهمیت است.

بسیاری از شرکت های قوی بذری در سراسر دنیا برنامه مناسب بازدید مزارع را در دستور کار دارند. کنترل مزارع بذری یک فرصت طلایی برای کار نزدیک با زارعین است و شرایطی را ایجاد می کند که آنها به کشاورزان بهتری تبدیل شوند.

توجه داشته باشید: کلیه اطلاعات باید شفاف و منطقی باشد و گرنه ارزش بازرسی از بین خواهد رفت.